

ΘΕΜ. Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ
ΠΑΡΑΝΑΙ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ
ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΜΟΥ

«Ἄλλ' οὐδὲν ἔρπει ψεῦδος
εἰς γῆρας χρόνου...»
(Σοφοκλῆς)

ΤΟΜΟΣ Α'
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΘΕΣΙΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΟΙΝΟΝ

Εἶνε γεγονός ανεπίδεκτον ἀμφισβητήσεως, ὅτι ἡ Ἑλλάς ὀφείλει τὴν σωτηρίαν τῆς εἰς τὸ ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν κράτος τῆς σήμερον καὶ τὸν ἄνθρωπον ὃ ὁποῖος τὸ ἐδημιούργησεν καὶ μοχθεῖ νυχθημερόν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἰδανικῶν του. Ἄνευ αὐτοῦ ἡ Πατρίς μας, ἡ Πατρίς τῶν Ἑλλήνων καὶ συγχρόνως ἡ παγκόσμιος Πατρίς, ἡ Ἑλλάς τῶν τριῶν χιλιάδων ἐτῶν δηλαδή, θὰ εἶχεν ἤδη ἀσφαλῶς μεταβληθεῖ εἰς κομμουνιστικὸν «παράδεισον», ἢ τοῦλάχιστον θὰ ἐξηκολούθει νὰ τυρρανῆται ἀκόμη ἀπὸ τὴν κοινοβουλευτικὴν φαυλότητα, νὰ καταξοσχίζη καὶ νὰ κατατρώγῃ τὰς σάρκας τῆς, στενάζουσα ὑπὸ τὸν βαρὺν ζυγὸν τῆς κομματικῆς κραιπάλης καὶ ἀδιαφοροῦσα δι' ὅλα τὰ συμβαίνοντα γύρω τῆς.

Ἐνα μόνον βλέμμα εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἑκατὸν ἐτῶν, πιστοποιεῖ τὸ γεγονός ὅτι τὸ σημερινὸν Ἑλληνικὸν κράτος, εἶνε τὸ μόνον ὅπερ, ἀρνούμενον τὰς πλάνας καὶ τοὺς ἐώλους θεσμοὺς τοῦ φιλελευθερισμοῦ, ἐφαρμόζει συνειδητῶς ἕνα πρόγραμμα ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐξυγιάνσεως, ἐδραζόμενον ἐπὶ σταθερῶν βάσεων.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς ἀπολύτως σαφεῖς καὶ συγκεκριμένους σκοποὺς του, τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Ἑλληνικὸν κράτος, ἔλαβεν, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ λαμβάνῃ διάφορα μέτρα. Μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον, ὀρθώτατα, νὰ ἐπιδιώξῃ καὶ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν ὀλεθρίων συνεπειῶν τῆς ἐλευθέρας κομμουνιστικῆς δράσεως. Πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐπετεύχθη, κατόπιν τῶν σχετικῶν ἐνεργειῶν, ἐν ἱκανοποιητικῷ βαθμῷ τελειότητος μέχρι τῆς στιγμῆς.

Μία ἐκ τῶν συνεπειῶν τῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ληφθέντων μέτρων, ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς, εἶνε τὸ γεγονός ὅτι οἱ κυριώτεροι ἡγέται τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως καὶ πρωτοπόροι ἐν γένει αὐτῆς ἐν Ἑλλάδι, ἔσπευσαν πάντες, εἰς τὴν πρώτην δυσμένειαν τῆς μοίρας, ν' ἀπαρνηθοῦν ἑαυτούς, τὸ παρελθόν των, τὴν πίστιν των, καὶ τὰς περιφήμους «ἰδεολογικάς» ἀρχάς των. Ὅχι δὲ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ προβοῦν εἰς ἀποκαλύψεις περὶ ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων, καὶ νὰ παρουσιάσουν οὕτω

πλήρη τὴν εἰκόνα τῆς ἠθικῆς τῶν ποιότητος καὶ τῆς πνευματικῆς τῶν ἐπιπολαιότητος.

* * *

Ἄλλ' ἐνῶ ταῦτα οὕτως ἔχουν, δὲν δύναται τις ν' ἀρνηθῆ, ὅτι ὑπολείπεται ἀκόμη πολλὴ καὶ μεγάλη ἐργασία, πρὸς ὀριστικὴν ἐκρίζωσιν τοῦ κομμουνιστικοῦ δένδρου ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ὅτι συνεπῶς ὑφίσταται μέγιστον κενὸν πρὸς πληρωσιν, ἀναφερόμενον εἰς τὸ πνευματικὸν ἰδίως ἐπίπεδον. Διότι προφανῶς δὲν ἀρκοῦν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἐλήφθησαν πρὸς ὀριστικὴν ἐκμηδένισιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ὡς ἀναγνωρίζει ἄλλωστε καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἀσφαλείας κ. Κ. Μανιαδάκης. Ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πνευματικοῦ πεδίου καταπολέμησις αὐτοῦ.

Ἡ ἐργασία τὴν ὁποῖαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου κάμνουν ξένοι ἀντικομμουνιστικαὶ καὶ ἄλλαι ὀργανώσεις, ἀποτελεῖ τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν ν' ἀκολουθήσωμεν. Ἐθνικῆς προπαγάνδα καὶ πάσης ἄλλης φύσεως ἐνέργειαι πρὸς διαφώτισιν τῶν λαῶν, συνιστάμεναι κυρίως εἰς ἄρθρα καὶ διατριβάς εἰς ἐφημερίδας καὶ περιοδικά, εἰς ραδιοφωνικὰς ὁμιλίαις καὶ διαλέξεις αἰθουσῶν, εἰς ἐκδόσεις εἰδικῶν βιβλίων, κλπ. εὐρίσκονται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὐτὰ δὲ ἀκριβῶς πρέπει νὰ γίνουν καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Δὲν νομίζομεν ὅτι παρίσταται ἀνάγκη ν' ἀπαριθμήσωμεν ἐδῶ ὅλους τοὺς λόγους, οἵτινες ἐπιβάλλουν τοῦτο. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν τοὺς κυριωτέρους ἐξ αὐτῶν, οἵτινες εἶνε οἱ ἑξῆς δύο : Πρῶτον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κομμουνισμὸς ἀποτελεῖ πίστιν, ἥτοι σύνολον ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων, εἰς τὰς ὁποίας φανατικῶς πιστεύουν ὠρισμέναι ὀμάδες ἀνθρώπων. Καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν, αὗται δύνανται νὰ καταπολεμηθοῦν ἀποτελεσματικῶς μόνον δι' ἄλλων ἰδεῶν καὶ πεποιθήσεων, αἵτινες θὰ καταδείξουν ἐπαρκῶς τὸ σαθρὸν, τὸ ἀβάσιμον καὶ τὰς πλάνας ἐν γένει τῶν πρώτων. Καὶ δεῦτερον τὸ ὅτι ἐπὶ ἔτη μακρὰ αἱ κομμουνιστικαὶ ἰδέαι ἐκαλλιεργοῦντο ἀνενοχλήτως καὶ διεδίδοντο ἐλευθέρως εἰς τὸν λαόν, δι' ὅλων τῶν συγχρόνων μέσων προπαγάνδας. Ἐπομένως εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ κάμουν μεγάλας κατακτήσεις. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν τὰ μέγιστα καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἀστικά ἰδίως τάξεις, ὅχι μόνον δὲν εἶνε εἰς θέσιν ν' ἀντιτάξουν ἀντίδρασιν κατὰ τοῦ φυσικοῦ τῶν ἐχθροῦ, τὸν ὁποῖον ἀποτελεῖ ὁ κομμουνισμὸς, ἀλλὰ καὶ ἐνίσχυσον ποι-

κιλοτρόπως, συνειδητά ἢ ἀσυνείδητα, διὰ τῆς ἀδιαφορίας των, τὰς προσπαθείας πρὸς εὐρυτέραν διάδοσιν του.

Ὡς ἐκ τούτου, παραλλήλως πρὸς τοὺς συνειδητοὺς ὁπαδοὺς τοῦ κομμουνισμοῦ, οἵτινες εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γνωστοὶ ὡς ἐκ τῆς δράσεώς των, ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἄγνωστοι μὲν ἐκ πρώτης ὄψεως, ἀλλ' ὄχι διὰ τοῦτο ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνοι. Διότι οἱ τελευταῖοι οὗτοι εἶνε πολὺ περισσότεροὶ τῶν πρώτων καὶ τυγχάνουν διασκορπισμένοι εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τάξεις. Συνεπῶς ἀποτελοῦν τοὺς ἀγνώστους ἐχθρούς, ἐναντίον τῶν ὁποίων οὐδὲν σχεδὸν προληπτικὸν ἢ ἀμυντικὸν μέτρον δύναται νὰ τελεσφορήσῃ. Τοῦτο δὲ τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον οἱ ἀφανεῖς οὗτοι ὁπαδοὶ τοῦ κομμουνισμοῦ, ἀγνοοῦν πολλὰκις καὶ οἱ ἴδιοι ὅτι αἱ ιδέαι τὰς ὁποίας πιστεύουν, διακηρύσσουν καὶ ἐφαρμόζουν εἰς τὸν βίον των ἀποτελοῦν κομμουνιστικὰ ἰδανικὰ καὶ πεποιθήσεις.

* * *

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καθίσταται προφανές, ὅτι ἀπαιτεῖται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ πνευματικὸς ἀγὼν πρὸς καταπολέμησιν τοῦ κομμουνισμοῦ, ὁ ὁποῖος δέον νὰ στραφῇ εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ λαοῦ ἐπὶ ὅλων τῶν σχετικῶν ζητημάτων.

Ταῦτα ἔχουσα ὑπ' ὄψιν μία ὁμάς διανοουμένων Ἑλλήνων, πιστευόντων εἰς τὰ ἰδανικὰ τοῦ ἐθνικοῦ κράτους, καὶ βλέπουσα ὅτι οὐδαμόθεν κατεβλήθη, μέχρι τῆς στιγμῆς, σχετικὴ προσπάθεια, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἄλλος πρόκειται ν' ἀναλάβῃ παρομοίαν πρωτοβουλίαν, ἀπεφάσισε νὰ ἐπωμισθῇ αὐτὴ τὸ βαρύτερον τοῦτο ἔργον. Οὕτω ἱδρυσεν τὸ «Ἐθνικὸν κέντρον τῆς Ἑλλάδος», τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς εἶνε διττός, ἦτοι: Ἀφ' ἑνὸς νὰ διεξάγῃ τὸν ἀναγκαῖον πνευματικὸν ἀγῶνα, πρὸς διαφώτισιν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας ἐπὶ τοῦ κομμουνισμοῦ, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τῶν ξένων ὁμοειδῶν γραφείων καὶ ὀργανώσεων. Καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ συμβάλῃ, διὰ πνευματικῶν μέσων καὶ ἐνεργειῶν, εἰς τὴν πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τῆς προσπάθειας πρὸς τόνωσιν τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος, ἣτις καταβαλλομένη σήμερον πανταχόθεν, εἶχε μέχρι τῆς στιγμῆς ἀληθῶς ἀξιόλογα ἀποτελέσματα.

Ἐχομεν σαφῆ καὶ πλήρη τὴν ἐπίγνωσιν τῶν δυσκολιῶν, τοῦ μεγέθους καὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ἐργασίας αὐτῆς. Νομίζομεν ἐν τούτοις ὅτι, ὠπλισμένοι καθὼς εἴμεθα μὲ τὴν ἀδάμαστον θέλησιν καὶ τὴν ἐνεργητικότητα, συνεργαζόμενοι μετὰ

παντός ένδεδειγμένου και άρμοδίου και χρησιμοποιούντες όλα τα σύγχρονα μέσα, θα φέρωμεν έν τέλει είς πέρας τὸ άναληφθέν βαρὺ έργον, έφόσον βεβαίως θα τύχωμεν τῶν άναγκαίων ήθικῶν ένισχύσεων.

Με τήν πεποίθησιν ταύτην έχομεν τήν τιμήν ν' άπευθυνθώμεν είς τήν Έλληνικήν κοινωνίαν και νά επικαλεσθώμεν τήν επί τήν προσπάθειάν μας προσοχήν και τὸ ένδιαφέρον όλων τῶν Έλλήνων. Επί πλέον αίτούμεθα και άπό τής θέσεως ταύτης τήν συνεργασίαν παντός δυναμένου νά προσφέρη οίανδήποτε χρήσιμον ύπηρεσίαν είς τὸν άγῶνα μας, έντός πάντοτε τοῦ κύκλου τῶν έπιδιώξεων και τῶν σκοπῶν μας.

Αρχόμενοι ήδη τῶν ένεργειῶν μας, έθεωρήσαμεν άπολύτως άναγκαῖον νά προβώμεν κατά πρώτον είς τὸν γενικὸν και ολοκληρωτικὸν έλεγχον τοῦ ιδεολογικοῦ περιεχομένου τοῦ σοσιαλισμοῦ και τοῦ κομμουνισμοῦ, τὸν ὁποῖον οὔδεις άλλος έπεχείρησεν μέχρι σήμερα έν Ελλάδα. Πρὸς τοῦτο άνελάβαμεν τήν έκδοσιν ολοκληροῦ τής σειρᾶς τῶν σχετικῶν μελετῶν τοῦ έκ τῶν είδικῶν συνεργατῶν μας δημοσιογράφου και συγγραφέως κ. Θεμ. Κ. Θεοδωροπούλου.

Αί μελέται αὔται φέρουν γενικὸν τίτλον : «ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΛΑΝΑΙ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ» και θα περιληφθοῦν είς έπτὰ (7) έν ὄλω μικροῦς τόμους, έκαστος τῶν ὁποίων έχει ιδιαίτερον υπότιτλον, άναλόγως τοῦ θέματος με τὸ ὁποῖον άσχολεῖται. Τὸ λεπτομερές περιεχόμενον τῶν μελετῶν τούτων, βλέπει ὁ άναγνώστης έν συνεχείᾳ. Ὅσον άφορᾷ τὰς άλλας ένεργείας, αίτινες θα συμπληρώσουν τήν αρχικήν μας ταύτην προσπάθειαν, τούτων θα λάβη έγκαίρως γνῶσιν τὸ κοινόν.

“ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ, .

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γράφοντες πρό τινος χρόνου ἐπ' εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ μιᾶς τῶν ἐπετειῶν τῆς 4ης Αὐγούστου 1936, ἐλέγαμεν μεταξὺ ἄλλων :

...»Τὰ ἔθνη εἶνε ὅπως καὶ τὰ ἄτομα. Γεννῶνται, ἀναπτύσσονται, ἀκμάζουν καὶ προοδεύουν· καὶ εἴτε διατηροῦν τὴν θέσιν των καὶ διαιωνίζουσι τὴν ὑπαρξίν των, πληροῦντα τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας μὲ τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις των· εἴτε παρακμάζουν καὶ ἐξαφανίζονται, διὰ νὰ παραχωρήσουσι τὴν θέσιν των εἰς ἄλλα, ἰκανώτερα καὶ ἰσχυρότερα των...» (1)

Ἐὰν ταῦτα ἰσχύουσι γενικῶς δι' ὅλα τὰ ἔθνη, εἶνε προφανές ὅτι ἰσχύουσι πολὺ περισσότερον καὶ ἔχουσι ἐντελῶς ἰδιαιτέραν καὶ μεγίστην σημασίαν διὰ τὴν πατρίδα μας, τὴν Ἑλλάδα. Διότι ἡ Ἑλλὰς ἐγνώρισε κατὰ τὸν μακροῖωνα μέχρι σήμερον βίον τῆς πολλὰς περιόδους ἀκμῆς καὶ παρακμῆς, δόξης καὶ καταισχύνῃς, μεγαλουργίας καὶ καταπτώσεως. Τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι αὕτη δὲν ἐξαφανίσθη ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς· καὶ ὅτι ἡ παγκόσμιος ἱστορία, ὅπου καὶ ὁσάκις ὁμιλεῖ περὶ αὐτῆς, κάμνει πάντοτε εὐφημον μνησίαν τῶν ἔργων καὶ τῶν πράξεων τῶν τέκνων τῆς· τὰ δύο ταῦτα γεγονότα λέγομεν, ὁμοῦ βεβαίως μετ' ἄλλων, παρέχουσι τὸ ἐνδόσιμον νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ Ἑλλὰς ὄχι μόνον δὲν εἶνε προσωρισμένη νὰ ἐκλείψῃ καὶ νὰ μὴ ζήσῃ, ὅπως λέγουσι ἀπαισιόδοξοι τινές, ἀλλ' ἀντιθέτως ὅτι πρόκειται νὰ μεγαλουργήσῃ, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν, καὶ νὰ προσφέρῃ νέας ὑπηρεσίας εἰς τὸν κόσμον.

Δὲν ἀρκεῖ, ἐν τούτοις, νὰ τὸ πιστεύωμεν μόνον αὐτό. Οὔτε καὶ νὰ περιμένωμεν ὅπως τὰς ὑπηρεσίας ταύτας προσφέρουσι ἄλλοι, ἔξω ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν εὐρισκόμενοι, ἢ ὑπευθύνως διαχειριζόμενοι τὰς τύχας τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος. Ὅφειλομεν συγχρόνως καὶ νὰ ἐργαζώμεθα, ὅλοι μαζί καὶ κάθε ἕνας χωριστά, εἰς τὸν κύκλον τῆς δράσεώς του, καὶ νὰ συμβάλλωμεν πάντοτε μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις, πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

(1) «Νέα Πολιτική», Αὐγούστος 1938, ἀρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον : Ἡ ἱστορικὴ ἀποστολὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὸν κόσμον.

Ἔχοντες τὴν ἀντίληψιν αὐτὴν καὶ συγχρόνως ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὰ ἰδανικὰ τοῦ συγχρόνου ἐθνικοῦ κράτους, ἠθέλησαμεν νὰ τὴν ἐφαρμόσωμεν, καθ' ὅσον μᾶς ἀφορᾷ προσωπικῶς, ἦτοι νὰ προσφέρωμεν ὡς ἄτομον μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν πατρίδα. Ἀναζητοῦντες μετὰ ταῦτα τὸν τρόπον, καθ' ὃν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασιν, κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὕτη θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἶνε καὶ πνευματικὴ. Δοθέντος δὲ ὅτι ὁ κύκλος τοῦ πνεύματος, ἦτο ὁ μόνος εἰς τὸν ὁποῖον καθίστατο δυνατὸν νὰ πράξωμεν κάτι καὶ ἡμεῖς, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐργασθῶμεν ἐν αὐτῷ.

Λαβόντες κατόπιν τούτου ὑπ' ὄψιν ὅλας τὰς δυνατότητας αἵτινες ἠνοίγοντο ἐνώπιόν μας, ἐπροτιμήσαμεν νὰ καταβάλωμεν μίαν προσπάθειαν πρὸς γενικὸν ἔλεγχον τοῦ συνόλου τῶν σοσιαλιστικῶν καὶ κομμουνιστικῶν, (Μαρξιστικῶν), θεωριῶν. Τοῦτο δὲ διότι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ μας βίου, ἡ ἐργασία αὕτη ἀποτελεῖ τὴν χρησιμότεραν ἴσως τῶν πνευματικῶν ὑπηρεσιῶν, τὰς ὁποίας δύναται τις νὰ προσφέρῃ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα.

Οἱ κυριώτεροι λόγοι, οἵτινες μᾶς ὤθησαν εἰς τὴν λήψιν τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεως, ὑπῆρξαν δύο : Ἀφ' ἑνὸς τὸ γεγονός ὅτι οὐδεὶς παρ' ἡμῖν ἐπεχείρησεν τὸ ἔργον τοῦτο μέχρι σήμερον· ἐπομένως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς παρουσιάζεται μέγιστον κενὸν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν πνευματικὸν βίον. Καὶ ἀφ' ἑτέρου ἵνα παρουσιασθῇ μία πνευματικὴ ἀπολογία καὶ δικαίωσις τοῦ ἀντικομμουνιστικοῦ ἀγῶνος τοῦ ἐθνικοῦ μας κράτους, ἔστω καὶ ἀνεπίσημος.

Ἐπὶ τὴν ἐπήρειαν τῶν σκέψεων αὐτῶν διατελοῦντες, κατεβάλαμεν τὴν ρηθεῖσαν προσπάθειαν. Ἀποτέλεσμα αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ συγγραφή τοῦ ἀνά χειρὸς ἔργου, τοῦ ὁποίου ὁ ἀναγνώστης γνωρίζει πλέον τὸ ἀντικείμενον, τὸν προορισμὸν καὶ τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἔρχεται νὰ πληρώσῃ. Ἐπομένως θὰ δυνηθῇ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτοῦ ἀνεπηρέαστως καὶ ἐλευθέρως.

* *

Ὅπως εἶνε γνωστὸν, ὁ ἄνθρωπος ἀπετέλεσεν, εἰς τὴν κλίμακα τῆς Δημιουργίας, τὸ τελευταῖον καὶ τὸ διὰ περισσοτέρων καὶ σπουδαιότερων προσόντων προικισθὲν πλᾶσμα αὐτῆς καὶ συνεπῶς τὸ τελειότερον ὄλων. Ἐξ ἄλλου εἶνε προφανές, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, καὶ δὴ μόνον αὐτὸς ἐξ ὄλων τῶν ζώντων ὀργανισμῶν, δυνάμει τῶν προσόντων του αὐτῶν, ἠδυνήθη ἀνέκαθεν νὰ μεταβάλλῃ τὰς συνθήκας τοῦ βίου του καὶ νὰ δημιουργῇ συνεχῶς καὶ νέαν τάξιν πραγμάτων πέριξ αὐτοῦ, ἦτοι νὰ ἐξελίσσεται καὶ νὰ προοδεύῃ.

Ἡ ἱκανότης τοῦ ἀνθρώπου διὰ τοιαύτας μεταβολάς, διαφαίνεται εἰς ὅλας αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς πράξεις. Κυρίως ὁμως αὕτη δια-

κρίνεται : ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτος ἐπιβάλλει τὴν θέλησίν του εἰς τὰς τυφλὰς καὶ ἄσυνειδήτους δυνάμεις τῆς φύσεως καὶ χρησιμοποιεῖ ταύτας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν ἰδικῶν του σκοπῶν. Ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος δαμάζει εὐχερῶς τὰ ἔνστικτα καὶ τὰς ὁρμὰς του καὶ κυριαρχεῖ αὐτῶν, ἦτοι ρυθμίζει τὴν ζωὴν του καὶ κατευθύνει αὐτὴν μὲ θέλησιν, γνῶσιν, συνείδησιν καὶ λογικὴν πρὸς ὠρισμένον τέλος. Ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος ἀφιερώνεται εἰς τὰ ἰδεώδη καὶ θυσιάζεται πολλάκις χάριν αὐτῶν. Ἐκ τοῦ ὅτι δύναται νὰ παρατηρῇ, νὰ μανθάνῃ, νὰ ἐρευνᾷ καὶ νὰ πιστεύῃ. Νὰ ἐργάζεται δὴλαδὴ ἔργα μεγάλα καὶ θαυμαστά, ἐπιτυγχάνων καταπληκτικὰ ἐνίστε ἀποτελέσματα. Ἦτοι ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐκ τοῦ ὅτι οὗτος δύναται, μολονότι εἶνε σχεδὸν τὸ μᾶλλον ἀνίσχυρον καὶ ἄοπλον ὢν τῆς κτίσεως, νὰ ἀποβαίῃ βασιλεὺς καὶ κύριος καὶ νὰ μεγαλουργῇ.

Προικισθεὶς μὲ τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα προσόντα ὁ ἄνθρωπος καὶ συνεχῶς καὶ ἀενάως καλλιεργῶν τὰς σωματικὰς καὶ τὰς πνευματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, ἠύρυνε ἀνέκαθεν τοὺς ὀρίζοντας τῆς διανοίας καὶ τῆς δράσεώς του. Ἐπιδιώκων δὲ πάντοτε τὸ βέλτιστον, κατέληξεν ἐνωρὶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς του, ἦτοι προσέδιδεν εἰς αὐτὴν ἄφ' ἑνὸς ἐσωτερικὸν περιεχόμενον καὶ ἄφ' ἑτέρου ἐξωτερικὰς μορφὰς καὶ σχήματα. Ἀτελῆ καὶ ἔλλειπῆ βεβαίως κατ' ἀρχάς, πλὴν συνεχῶς ἐξελισσόμενα καὶ διαρκῶς βελτιούμενα.

Ὡς φυσικὴ συνέπεια τῆς προσπαθείας, τὴν ὁποῖον ἀνέκαθεν κατέβαλλεν ὁ ἄνθρωπος, πρὸς ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεώς του, προέκυψεν ἡ ἀνάγκη τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἱεραρχίας. Δύο οὐσιωδῶν δὴλαδὴ ὀργανωτικῶν ἀρχῶν ἢ νόμων, ἄνευ ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων καθίσταται ἀνέφικτος ἡ πραγματοποίησις τῆς ὀργανώσεως.

Ἄλλ' ἅπαξ τεθεισῶν εἰς ἐφαρμογὴν τῶν δύο τούτων θεμελιωδῶν ὀργανωτικῶν ἀρχῶν εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων, κατεδείχθη ἀπὸ τῆς πρώτης ἀκόμη στιγμῆς, ἦτοι ἀπὸ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν ἀρχηγόνων κοινωνιῶν, ὅτι δὲν ἦδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἰσότης καὶ ὁμοιότης δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων μεταξὺ ὅλων τῶν μελῶν αὐτῶν. Φυσικὴ συνέπεια τοῦ γεγονότος τούτου, ὑπῆρξεν ἡ δημιουργία τοῦ κοινωνικοῦ διαφορισμοῦ, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἔζησαν ἀνέκαθεν τὰ πλήθη τῶν ἀγθρωπίνων γενεῶν, ὅσαι μέχρι σήμερον εἶδον τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, διερχόμεναι διὰ τῆς μεγάλης κοίτης τὴν ὁποῖαν τὸ ρεῦμα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀκολουθεῖ.

Ὁ κοινωνικὸς διαφορισμὸς εἶχεν, ἀναμφιβόλως, ἄλλοτε μὲν ἀγαθοποιὰ καὶ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ἄλλοτε δὲ φθοροποιὰ καὶ καταστρεπτικά. Ἐκ τούτων τὰ μὲν πρῶτα προφανῶς ἐπετυγχάνοντο ὅσάκις ἡ ὀργάνωσις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἦτο ὁπωσδήποτε ἐπιτυχής. Τὰ δὲ δεύτερα, ἀντιθέτως, ὅταν ἡ ὀργάνωσις ἦτο δι-

οιονδήποτε λόγον ἔλλειψής. Καὶ τότε εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐπεκράτει ποιά τις τάξις καὶ ἁρμονία καὶ ἡ ζωὴ ἐξελίσσετο κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον ἱκανοποιητική. Εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἐδημιουργεῖτο κατάστασις ἀφόρητος, εἰς βάρος τῶν λαϊκῶν ἰδία μαζῶν, αἵτινες οὕτω ἐπιέζοντο παντοειδῶς ὑπὸ τῶν προνομιούχων τάξεων, στερούμεναι στοιχειωδῶν δικαιωμάτων.

Ἐξ ἀφορμῆς καὶ ἄλλων ἴσως αἰτίων, ἀλλὰ κυρίως ἔνεκα τούτου, ἐξεδηλοῦντο τότε ταραχαὶ καὶ ἀναστατώσεις καὶ διεξήγοντο κοινωνικοὶ ἀγῶνες. Φυσικὰ δὲ οὗτοι ἀπέβλεπον εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν καταπιεζομένων καὶ τὴν ἐπιβολὴν μεταρρυθμίσεων. Πρᾶγμα ὅπερ καὶ ἐπετυγχάνετο, πολλάκις ἐν πολλοῖς, παρὰ τὴν ἀντίδρασιν ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἐθίγοντο ἐκ τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῶν μεταβολῶν τούτων, ἰδίως ὁσάκις ἀνεδεικνύοντο ἰσχυροὶ ἀρχηγοί, οἵτινες ἀναγνωρίζοντες τὸ δίκαιον ἐπέβαλλον τὴν θέλησίν των εἰς τὰ πλήθη.

Αἰῶνες πολλοὶ ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ ἱστορίας, διέρρευσαν κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν. Ἔνεκα τοῦ γεγονότος τοῦτου οἱ ἀναγνώσται μας, προκειμένου νὰ κατανοήσουν εὐκολώτερον καὶ ταχύτερον ὅσα θὰ εἴπωμεν περαιτέρω, εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ἔχουν μίαν γενικὴν ἰδέαν τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν ἀγώνων. Ἐντεῦθεν θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν μίαν εἰκόνα αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον ἀνὰ τοὺς διαφόρους λαούς.

Καὶ τοῦτο μὲν ἐπιχειροῦμεν κατωτέρω, εἰς τὰ δύο πρῶτα κεφάλαια τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἔργου. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὅποιον παρίσταται ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα, εἰσαγωγικῶς, εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνος περίπου, οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες ἦσαν μᾶλλον περιορισμένου χαρακτῆρος καὶ ἔστεροῦντο γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος. Διότι ἐπεζήτουν κυρίως μικρὰς ἐκτάσεως μεταβολάς, ἐπεδίωκον ἀσημάντους μεταρρυθμίσεις καὶ ἀνεφέροντο εἰς μικρὰν ἀκτῖνα δράσεως. Ἐξ ἄλλου δὲν εἶχον πνευματικὰς ἐκδηλώσεις. Δὲν ἀπετέλουν δηλαδὴ φιλοσοφικὰ συστήματα, οὔτε ἰδανικὰ ἐπιμόνως καὶ συστηματικῶς καλλιεργούμενα καὶ μεταδιδόμενα ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, διὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων. Αἱ προσπάθειαι πρὸς ἐπιβολὴν μεταρρυθμίσεων, περιορίζοντο, μὲ ἄλλα λόγια, εἰς ὠρισμένην πόλιν, περιφέρειαν, ἢ τὸ πολὺ χώραν καὶ ἐξαντλοῦντο μὲ τὴν λήξιν τῆς ζωῆς ἐκείνων οἱ ὅποιοι τὰς ἐπεχείρουν, χωρὶς ἄλλην τινά, κατὰ κανόνα, συνέπειαν ἢ συνέχειαν.

Δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν διὰ τούτων, ὅτι ὑπῆρξαν ἐποχαὶ κατὰ τὸν μακροίωνα βίον τῆς ἀνθρωπότητος, καθ' ἃς οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες ἦσαν ἀγνωστοὶ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔζησαν ἐν ἀπολύτῳ εἰρήνῃ, ἀνευ αὐτῶν. Ὅλως ἀντιθέτως πιστεύομεν, ὅτι οὐδέποτε οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ

λαοὶ ἐγνώρισαν ζωὴν ἄνευ τοιούτων ἀγώνων—οὔτε θὰ ἦτο ἄλλωστε ὠφέλιμον ἂν συνέβαινε τοῦτο—ὡς καὶ ἄνωτέρω εἶπαμεν. Ἀπλῶς θέλομεν νὰ καταστήσωμεν ἀντιληπτόν, ὅτι οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες τῶν ἀρχαίων ἐποχῶν, εἶχον ἐκάστοτε ἰδιαίτερον περιεχόμενον ἀνὰ τὰ διάφορα ἔθνη καὶ διεξήγοντο κατὰ διάφορον ἑκασταχοῦ τρόπον.

Ἀπὸ τῆς προμνημονευθείσης ὁμως ἐποχῆς τοῦ 19ου αἰῶνος καὶ ἔντεῦθεν, τὰ πράγματα ἤρχισαν νὰ μεταβάλλωνται οὐσιωδῶς. Διότι, ὅπως εἶναι γνωστόν, ἔκτοτε ἤρχισε ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἐφευρέσεων καὶ ἀνακαλύψεων, αἵτινες διαδεχόμεναι ἢ μία τὴν ἄλλην καὶ ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος, μετέβαλον ἄρδην τὰς συνθήκας αὐτοῦ· ἐδημιούργησαν δ' ἐν τέλει νέαν τάξιν πραγμάτων καὶ νέαν ἐποχὴν. Ἀνέτειλεν πλέον ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς ὁ βιομηχανικὸς αἰὼν, ἤρχισε νὰ σχηματίζεται τὸ κεφάλαιον ὑπὸ τὴν νεωτέραν καὶ σημερινὴν του μορφήν καὶ ἐνεφανίσθησαν αἱ κοινωνικαὶ τάξεις τῶν μισθωτῶν καὶ ἐργατῶν τῆς βιομηχανίας. Ὅπως δὲ ἦτο φυσικόν, αἱ μεγάλαι αὗται μεταβολαί, συνετέλεσαν μεταξὺ τῶν ἄλλων, καὶ εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς ψυχοσυνθέσεως τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ὁμάδων. Διότι ἀποτελέσματα αὐτῶν ὑπῆρξαν ὄχι μόνον οἱ νέοι πολιτικά, κοινωνικά, οἰκονομικά καὶ τεχνικά πραγματικότητες, ἀλλὰ καὶ ἡ μεταβολὴ εἰς τοὺς τρόπους διεξαγωγῆς τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων καὶ τῆς ἐπιβολῆς τῶν μεταρρυθμίσεων.

Ἄν ἐπρόκειτο νὰ ἐκταθῶμεν εἰς τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ἐπελθουσῶν ἐν προκειμένῳ μεταβολῶν, θὰ εἶχαμεν ἴσως ν' ἀναφέρωμεν πολλάς. Νομίζομεν ἐν τούτοις ὅτι ἀρκεῖ νὰ μνημονεύσωμεν ὡς κυριωτέρας τὰς ἐξῆς τρεῖς ἐξ αὐτῶν, αἵτινες ἀναφέρονται εἰς τοὺς τρόπους διεξαγωγῆς τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων :

Πρῶτον τὸ γεγονός ὅτι αἱ προσπάθειαι πρὸς ἐπιβολὴν μεταρρυθμίσεων ἔσχον πλέον πνευματικὰς ἐκδηλώσεις. Διετυπώθησαν δηλαδὴ εἰς δόγματα καὶ ἀρχάς, ἀπετέλεσαν θεωρίας, ἀπέβησαν πίστις διὰ πολυπληθεῖς ὁμάδας ἀνθρώπων καὶ διεμορφώθησαν εἰς κοσμοθεωρίας καὶ φιλοσοφικά συστήματα, γνωστὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα «κοινωνισμός».

Δεύτερον τὸ ὅτι αἱ προσπάθειαι αὗται δὲν ἀποτελοῦν ἐφεξῆς αἰτήματα καὶ διεκδικήσεις ὠρισμένων κοινωνικῶν ὁμάδων, ἐνὸς τόπου καὶ μιᾶς ἐποχῆς. Διότι ἐμπνέονται ἀπὸ ἰδανικά καὶ πεποιθήσεις, ἐπιμόνως καὶ συστηματικῶς καλλιεργουμένας καὶ μεταδιδόμενας ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἀπὸ τόπου εἰς τόπον καὶ ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ βιομηχανικοῦ αἰῶνος, ἣτις συνεχίζεται ἀκόμη καὶ σήμερον.

Τρίτον τέλος ὅτι οἱ ἡγούμενοι τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων, χρησιμοποιοῦν πρὸς ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν των ὅλα τὰ δυνατὰ σύγχρονα

μέσα, μὴ φειδόμενοι οὐδὲ τῆς ἀφθόνου δαπάνης καὶ αὐτοῦ τοῦ πολυτίμου ἀνθρωπίνου αἵματος ἀκόμη. Τοῦτο δὲ ἐν ᾧ συγχρόνως ἐπιζητοῦν εὐρείας καὶ ριζικὰς μεταβολάς, αἵτινες θὰ ἔχουν βαθυτάτην ἐπίδρασιν εἰς τὸ βίον νῆς ἀνθρωπότητος, καὶ θὰ δημιουργήσουν νέαν κατὰστασιν πραγμάτων εἰς τὸν κόσμον, τυχὸν ἐφαρμοζόμεναι.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται εἰς πάντα σκεπτόμενον ἄνθρωπον, νὰ συντελέσῃ κατὰ δύναμιν εἰς τὴν διαφώτισιν τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν αἱ κοινωνιστικαὶ θεωρίαι, ἥτοι νὰ λάβῃ σαφῆ καὶ συγκεκριμένην θέσιν ἀπέναντι αὐτῶν. Θέσιν ὅμως συνειδητὴν καὶ ἀντικειμενικῶς ἀπολύτως δικαιολογημένην. Εἴμεθα ἐπομένως ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφει τὸ καθῆκον, ἐπιχειροῦντες ἤδη νὰ πράξωμεν τοῦτο, ὅσον ἀφορᾷ τὸν σοσιαλισμὸν καὶ τὸν κομμουνισμὸν. Διότι, ὅπως εἶναι γνωστὸν, ἡ ἰδεολογία αὕτη ἐτύγχανεν ἄλλοτε εὐρύτατα διαδεδομένη εἰς τὰς λαϊκὰς μάζας πολλῶν ἐθνῶν καὶ ἐπέβαλλεν τοὺς συγχρόνους σκληροὺς καὶ τραχεῖς κοινωνικοὺς ἀγῶνας.

Ἄλλωστε ἐξ ὅλων τῶν μέχρι σήμερον γνωστῶν φιλοσοφικῶν συστημάτων, μόνον ὁ σοσιαλισμὸς καὶ ὁ κομμουνισμὸς ἐπιζητεῖ ριζικὰς μεταρρυθμίσεις εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ πρακτικοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος. Μεταρρυθμίσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ μὲν τοὺς ὁπαδοὺς τῶν θεωριῶν αὐτοῦ, θὰ συντελέσουν εἰς τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἀνωτέρας, δικαιότερας καὶ συνεπῶς ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καλλιτέρας κοινωνίας εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον· κατὰ δὲ τοὺς ἀντιπάλους καὶ τοὺς ἀρνητὰς ἐν γένει αὐτῶν, πρόκειται νὰ ὀδηγήσουν τοὺς λαοὺς εἰς τὴν δουλείαν καὶ τὴν ἀποκτήνωσιν καὶ συνεπῶς τὴν καταβαράθρωσιν τῶν ἰδανικῶν των καὶ τὴν ἐξουθένωσιν.

* * *

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ μελετήσωμεν τὸ ζήτημα· ἀφ' ἑνὸς διὰ νὰ ἴδωμεν ποῦ κεῖται ἡ ἀλήθεια, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ λάβωμεν σαφῆ θέσιν ἀπέναντι τῆς ἐντεῦθεν δημιουργουμένης πραγματικότητος.

Προβάλλει ὅμως ἤδη τὸ ἐρώτημα : Τί σημαίνει ἄρα γε σοσιαλισμὸς καὶ κομμουνισμὸς ; Ποία εἶναι ἡ ἐννοια τῶν λέξεων αὐτῶν, λεξικογραφικῶς κατὰ πρῶτον καὶ εὐρύτερον μετὰ ταῦτα ; Ὡς ἐκ τούτου παρίσταται ἀνάγκη ἀναλύσεως καὶ καθορισμοῦ τῆς ἐννοίας τῶν ὄρων τούτων πρωτίστως, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ προχωρήσωμεν.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὴν λέξιν σοσιαλισμὸς, αὕτη εἶνε μᾶλλον ἢ Γαλλικὴ λέξις socialisme—λέγομεν μᾶλλον, διότι αὕτη ὑπάρχει καὶ εἰς ἄλλας ξένας γλῶσσας—ἡ ὁποία παράγεται ἀπὸ τὸ ρῆμα socialiser, ὅπερ ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν Λατινικὴν λέξιν socius=σύντροφος ἢ συντροφικός. Ἐπομένως socialiser=καθιστῶ τι κοινωνικόν, (συντροφι-

κόν), κοινωνικοποιῶ. Μεταβιβάζω δηλαδή ἀπὸ τὸ ἄτομον εἰς τὴν ὁλό-
τητα, τὸ κοινόν, τὴν κοινωνίαν καὶ ἐπιβάλλω τὴν διαχείρησιν αὐτοῦ
ὑπὲρ ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἐνάλογος εἶνε καὶ ἡ σημασία τῶν
ἄλλων ἐκ τοῦ αὐτοῦ ρήματος παραγομένων λέξεων. Ὡς λ. χ. σοσια-
λιστικός, (socialistique), ἢ ὅπως θὰ ἐλέγαμεν Ἑλληνιστὶ κοινωνιστι-
κός, σοσιαλιστής, (socialiste), ἢ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἀπόδοσιν κοι-
νωνιστής, κλπ.

Τοσαῦτα περὶ τῆς λέξεως σοσιαλισμός. Προκειμένου τώρα περὶ
τῆς σημασίας τῆς λέξεως κομμουνισμός, (communisme), νομίζομεν ὅτι
ἄρκει νὰ λεχθῆ, ὅτι αὕτη εἶνε συναφὴς πρὸς τὴν τοῦ σοσιαλισμοῦ.
Κατὰ συνέπειαν δὲν παρίσταται ἀνάγκη ν' ἀσχοληθῶμεν εὐρύτερον μὲ
τὴν ἀνάλυσιν αὐτῆς.

Ἐφαρμόζοντες ἤδη τὴν λεξικογραφικὴν σημασίαν τῶν δύο ὡς
ἄνω λέξεων εἰς τὴν πολιτικὴν, τὴν κοινωνικὴν, καὶ τὴν οἰκονομικὴν
ζωὴν καὶ δρασίαν τῶν ἀνθρώπων, βλέπομεν ὅτι ἐννοεῖται δι' αὐτῶν ἡ
ριζικὴ μεταβολὴ τῆς σημερινῆς τάξεως πραγμάτων. Ἡ τελεία δηλαδή
ἀλλαγὴ τοῦ ὑπάρχοντος καθεστῶτος, ἢ ὁποία θὰ ἐπέλθῃ διὰ τῆς κοι-
νωνικοποιήσεως τῶν οἰκονομικῶν μέσων καὶ ἀγαθῶν καὶ τῆς ἐπὶ κολ-
λεκτιβιστικῶν βάσεων ὀργανώσεως τῆς ζωῆς.

Τὸ γεγονός τοῦτο δὲ ἀκριβῶς, ἀποτελεῖ τὸ βασικόν καὶ
κύριον ἰδεῶδες, τόσον τοῦ σοσιαλισμοῦ, ὅσον καὶ τοῦ κομμου-
νισμοῦ. Διότι παρ' ὅλον τὸν ἀπὸ διαφορετικῆς ρίζης σχηματισμὸν
τῶν δύο τούτων λέξεων, ἡ πολιτικὴ, κοινωνικὴ, φιλοσοφικὴ κλπ. ση-
μασία αὐτῶν εἶνε ἀπολύτως συναφὴς καὶ συγγενῆς, ὅπως καὶ ἄνω-
τέρω ἐσημειώσαμεν, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἡ αὕτη. Διότι σοσιαλισμός
καὶ κομμουνισμός δὲν διαφέρουν μεταξύ των, εἰ μὴ εἰς λεπτομερειακά
τινα ζητήματα τακτικῆς, ὡς θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἴδουν τοῦτο
ἐν συνεχείᾳ οἱ ἀναγνώσται μας.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, τῆς αὐτῆς δηλαδή περίπου σημασίας
τῶν λέξεων σοσιαλισμός καὶ κομμουνισμός, ἐπιμένομεν ἀπολύτως καὶ
ἐφιστῶμεν ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν μας. Διότι
ὑπάρχουν πάρα πολλοὶ ἀτυχῶς, οἱ ὅποιοι ἀπὸ ἀφέλειαν ἢ ἀμάθειαν,
νομίζουν τελείως διάφορον καὶ ἄσχετον τὸν σοσιαλισμὸν ἀπὸ τὸν κομ-
μουνισμὸν καὶ γίνονται πρόξενοι μεγάλου κακοῦ. Διότι ἐνῶ παραδέ-
χονται καὶ υἱοθετοῦν τὸν σοσιαλισμὸν, θεωροῦντες αὐτὸν ἀθῶον, ἀρ-
νοῦνται τὸν κομμουνισμὸν ἢ καὶ τ' ἀνάπαλιν καὶ οὕτω, διὰ τῆς ἡμι-
μαθείας των, προκαλοῦν σύγχισιν καὶ ἀμφιβολίαν. Πρᾶγμα τὸ ὁποῖον
πρέπει νὰ ἐκλείψῃ, διότι ὁ σοσιαλισμός καὶ ὁ κομμουνισμός ἔχουν τὴν
αὐτὴν προέλευσιν, πιστεύουν εἰς τὰ αὐτὰ δόγματα καὶ ἐπιδιώκουσιν τοὺς

αὐτοὺς σκοπούς, διαφωνοῦντες μόνον εἰς ζητήματα τακτικῆς, ὅπως καὶ ἀνωτέρω εἶπαμεν.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς ἡμεῖς δὲν κάμνομεν διάκρισιν μεταξὺ σοσιαλισμοῦ καὶ κομμουνισμοῦ. Συνεπῶς ὅπου ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρεται ἡ λέξις «κοινωνισμός», ἐννοοῦμεν ἀδιακρίτως τὸ σύνολον τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν διδασμάτων τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ. Καὶ ἀντιθέτως ὅταν χρησιμοποιοῦμεν τὰς Ἑλληνικοποιηθεῖσας ξένας λέξεις «σοσιαλισμός—κομμουνισμός», ἐννοοῦμεν τὸν κοινωνισμὸν ἐν γένει. Ἀνάλογον σημασίαν δίδομεν καὶ εἰς τὰς λοιπὰς παραγώγους λέξεις, ὡς λ.χ. σοσιαλιστικὸς—κομμουνιστικὸς, σοσιαλιστῆς—κομμουνιστῆς, κλπ.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται τὸ συμπέρασμα ὅτι τόσον ὁ σοσιαλισμός, ὅσον καὶ ὁ κομμουνισμός, δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ σύνολον ἰδεῶν καὶ ἀντιλήψεων, ἐφ' ὅλων τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν, τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖται ἡ ἐφαρμογὴ εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος.

Πράγματι, ὅπως διδάσκουν καὶ τὰ λεξικά, «σοσιαλισμός εἶνε τὸ σύστημα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ μεταβάλουν τὸν τρόπον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὴν κοινότητα (communaute), τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς, διὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ὁλότητα, (collectivité), τῶν ἀγαθῶν, καὶ τῆς διανομῆς μεταξὺ ὅλων τῶν ἀντικειμένων καναναλώσεως». Ἦτοι «νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος, διὰ τῆς ἴσης διανομῆς τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν», ὅπως ὡσαύτως τὰ λεξικά ἐξηγοῦν εἰς τὴν λέξιν «κομμουνισμός». (1).

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν ὅτι ὁρισμοὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ ὑπάρχουν πάρα πολλοί· σχεδὸν τόσοι, ὅσοι καὶ οἱ ἀσχοληθέντις μὲ τὸ θέμα συγγραφεῖς. Θὰ ἦτο μακρόν, ἀνιαρὸν καὶ ἄνευ πρακτικοῦ τινος ἐνδιαφέροντος, νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τοὺς διδομένους ὑπ' αὐτῶν ὁρισμούς, τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶνε γελοῖοι (2). Ὁ πληρέστερος ὅμως ἐξ ὅλων, νομίζομεν ὅτι εἶνε ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον παραθέσαμεν ἀνωτέρω, ἦτοι : «Σοσιαλισμός εἶνε ἓνα σύνολον ἰδεῶν καὶ ἀρχῶν, αἵτινες ἀναφερόμεναι εἰς ὅλα τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς, ἐπιζητοῦν νὰ ἐξηγή-

(1) Ὅρα τὰς λέξεις «σοσιαλισμός» καὶ «κομμουνισμός» εἰς τὸ ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικὸν Larousse, καθὼς καὶ τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά.

(2) Ὁ ἐνδιαφερόμενος διὰ νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τοῦ πλήθους τῶν ὁρισμῶν, δύναται νὰ ἴδῃ : Dan Criffith, «What is Socialism», London, (1924) καὶ Werner Sombart, «Le Socialisme Allemand», trad. Franç. (Paris, Payot, 1938) p. 61. κ. ἐπ.

σουν ταύτα κατὰ ἓνα ὠρισμένον τρόπον», (ύλιστικόν). Τοῦτο δὲ ἐνῶ συγχρόνως οἱ ὀπαδοί των, ἐξαντλοῦνται καὶ καταδαπανῶνται εἰς ἐνεργείας πάσης φύσεως, πρὸς ἐφαρμογὴν των εἰς τὸν πρακτικὸν τῶν λαῶν βίον, μὲ σκοπὸν νὰ «ἐξασφαλίσουν», ὅπως λέγουν, «τὴν πρόοδον, τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῆς ἀνθρωπότητος».

Ὁμοιον περίπου ὄρισμὸν δίδει καὶ ὁ μέγας Γάλλος φιλόσοφος καὶ πολυμαθὴς συγγραφεὺς Γουσταῦος Λεμπόν. «Σοσιαλισμὸς εἶνε, λέγει οὗτος, σύνολόν πρόθων, δογμάτων, καὶ μεταρρυθμιστικῶν ἰδεῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐπίδρασις συγκινεῖ τὰ πνεύματα. Αἱ κυβερνήσεις τὸν φοβοῦνται, οἱ νομοθέται τὸν εὐλαβοῦνται καὶ οἱ λαοὶ τὸν θεωροῦν ὡς τὸ λυκαυγὲς τῶν νέων των πεπρωμένων...» (1)

* * *

Μετὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ἐννοίας τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει, εἶνε νὰ γνωρίσωμεν τὰς κοινωνιστικὰς ἰδέας καὶ θεωρίας ἐν γένει καὶ νὰ προσπαθῆσωμεν νὰ ἴδωμεν τὰς αὐταπάτας καὶ τὰς πλάνας αὐτῶν.

Τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε ὅσον φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀπλοῦν, οὔτε δύναται νὰ ἐκτεθῆ εἰς ὀλίγας γραμμάς. Θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ ἐν συνεχείᾳ, εἰς ὀλόκληρον τὸ ἀνὰ χεῖρας ἔργον. Ὅ,τι δύναται νὰ λεχθῆ ἐνταῦθα, εἰσαγωγικῶς, εἶνε τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐργασίας ταύτης παρουσιάζει σημαντικὰς δυσχερείας καὶ ἐπομένως εἶνε ἐξαιρετικὰ δύσκολος. Αἱ ἐμφανιζόμεναι δυσχέρειαι εἶναι πολλαί. Ὡς κυριωτέρα ὅμως ἐξ ὅλων, δύναται ἴσως νὰ θεωρηθῆ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ κοινωνιστικαὶ θεωρίαι δὲν ἐξετέθησαν ὀλοκληρωτικῶς καὶ συστηματικῶς, μὲ πλήρη ἀνάλυσιν καὶ σαφήνειαν, ἀπὸ κανένα ὀπαδὸν αὐτῶν μέχρι σήμερον. Ἐνεκα τούτου ἀγνοοῦνται κατὰ βάθος, ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς ἀρνούμενους ταύτας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ πλεῖστον τῶν ὀπαδῶν των, διὰ νὰ μὴ εἴπωμεν ἀπὸ τὸ σύνολον αὐτῶν.

Ὅπως εἶνε γνωστόν, αἱ θεωρίαι αὗται ἔκαμον τὴν ἐμφάνισίν των ὑπὸ τὴν σημερινὴν των μορφήν εἰς τὸν πνευματικὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος πρὸ ἐνὸς περίπου αἰῶνος. Διευπλώθησαν δὲ συνθετικώτατα, συνοπτικώτατα καὶ ἀσαφέστατα, κατ' ἀρχὴν εἰς τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «κομμουνιστικὸν μανιφέστον» μικρὸν ἔργον τῶν Κ. Μαρξ καὶ Φ. Ἐγκελς. Βραδύτερον βεβαίως διεσπάρησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν καὶ εἰς διάφορα ἄλλα ἔργα, τῶν τε δύο ὡς ἄνω μνημονευθέντων πατριαρχῶν

(1) «La psychologie du socialisme», Paris 1902 Préface de la 1ère édition.

τοῦ κοινωνισμοῦ καὶ τῶν ἄλλων διαδόχων καὶ ἀποστόλων αὐτῶν. Καὶ τότε ὅμως μᾶλλον ἄσαφῶς καὶ μεμονωμένως, χωρὶς μέθοδον καὶ ἄνευ συστήματος.

Μολονότι ἐν τούτοις κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος αἱ θεωρίαι αὗται, ἀπέβησαν γενεσιουργὸς αἰτία ἔξαιρετικῶν γεγονότων, κατὰ τὸ διαρρηῦσαν ἔκτοτε 100ετὲς ὡς ἔγγιστα χρονικὸν διάστημα. Δὲν πρόκειται νὰ παραθέσωμεν ἕδῳ ὅλα τὰ γεγονότα ταῦτα. Ἐφ' ἐνὸς διότι θὰ ἐχρειαζόμεθα, ἂν τὸ ἐκάμναμεν, χῶρον καὶ χρόνον πολὺν καὶ ἄφ' ἑτέρου διότι τοῦτο δὲν ἐξυπηρετεῖ πλέον κανένα πρακτικὸν σκοπὸν. Ἄρκει ν' ἀναφέρωμεν ἁπλῶς μόνον τὰ κυριώτερα, ἅτινα ὑπῆρξαν : Τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ θεωρίαι αὗται διεδόθησαν εἰς ὅλον σχεδὸν τὸν κόσμον καὶ ἐκυριάρχησαν εἰς τὴν ζωὴν πολλῶν ἐθνῶν· τὸ ὅτι συνετέλεσαν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τεραστίας φρορολογίας· τὸ ὅτι ἐγέννησαν ἐλπίδας περὶ ἐφαρμογῆς των εἰς τὸν πρακτικὸν βίον ὅλων τῶν λαῶν καὶ δημιουργίας οὕτω ἐνὸς καλλιτέρου μέλλοντος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ τέλος τὸ ὅτι ἀπέκτησαν φανατικούς ὀπαδούς, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἐκτίθενται εἰς παντοειδεῖς κινδύνους, κατεξαντλούμενοι καὶ καταδαπανώμενοι εἰς πάσης φύσεως ἐνεργείας διὰ τὴν διάδοσιν καὶ τὴν ἐπικράτησιν των. Τοῦτο δὲ διότι ὄχι σπανίως οὗτοι σχεδιάζουν καὶ ὑποκινοῦν ἢ ἐνεργοῦν οἱ ἴδιοι κοινωνικὰς ταραχὰς καὶ ἀνατροπὰς καὶ ἐπαναστάσεις, καὶ θυσιάζονται κατὰ ἐκατόμβας εἰς τὸν βωμὸν αὐτῶν.

Παρ' ὅλα ἐν τούτοις τὰ γεγονότα ταῦτα, ἡ ἀνθρωπότης εὗρίσκειται, ἀκόμη καὶ σήμερον, εἰς τὴν αὐτὴν περίπου θέσιν ἀπέναντι τῶν κοινωνιστικῶν θεωριῶν, εἰς τὴν ὁποίαν εὗρίσκετο καὶ ὅταν αὗται ἔκαμον διὰ πρώτην φορὰν τὴν ἐμφάνισίν των· εἰς δεινὴν δῆλα δὴ περὶ τοῦ συνόλου καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῶν ἄγνοιαν. Διότι οἱ διανοούμενοι καὶ οἱ σκεπτόμενοι ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας, δὲν ἔμαθον ἀκόμη ποῖαι εἶνε αἱ θεωρίαι αὗται κατ' ὅλην των τὴν ἔκτασιν καὶ ποῦ ὁδηγεῖ ἡ ἐφαρμογὴ των εἰς τὸν πρακτικὸν τῶν λαῶν βίον. Οὔτε ἂν πρόκειται πράγματι νὰ ἐξασφαλίσουν ἢ ὄχι ἓνα καλλίτερον μέλλον εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Συνεπῶς ἀγνοοῦν, κατὰ πλειονότητα, ἂν αὗται στηρίζονται ἢ ὄχι ἐπὶ σταθερῶν βάσεων. Καὶ δὲν γνωρίζουν ἐπαρκῶς ἂν αἱ θεωρίαι αὗται περιέχουν ἀληθείας ἢ πλάνας, εἰς ποῖα ἀκριβῶς σημεία ὑπάρχουν αὗται καὶ εἰς τί συνίστανται. Παραμένει, κατὰ φυσικὴν συνέπειαν, διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς μας καὶ ἰδίως τοὺς διανοουμένους καὶ τοὺς σκεπτομένους ἐξ αὐτῶν, ἀναπάντητον τὸ ἐρώτημα : Οἱ κήρυκες καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν κοινωνιστικῶν θεωριῶν εἶνε ἄνθρωποι ἔχοντες σώας τὰς φρένας καὶ σαφῆ ἐπίγνωσιν τῶν διδασκαλιῶν των ; ἢ εἶνε διάφοροι ψυχοπαθεῖς καὶ παράφρονες καὶ συνεπῶς ἀσυνείδητοι ἐγκληματῖαι ; Καὶ

ἀκόμη : ἐξυπηρετεῖται πράγματι δι' αὐτῶν τὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος ; ἢ τ' ἀτομικὰ καὶ τὰ φυλετικὰ αὐτῶν συμφέροντα ;

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς θὰ προσπαθήσωμεν νὰ δώσωμεν περαιτέρω μίαν ἀπάντησιν, ὅχι μόνον εἰς τὰ ὡς ἄνω ἐρωτήματα, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα συναφῆ τοιαῦτα. Ἀπάντησιν κατὰ τὸ δυνατὸν πλήρη καὶ διεξοδικήν, δυναμένην νὰ διαφωτίσῃ ὅχι ἀπλῶς τοὺς ἀντιτιθεμένους πρὸς τὰς θεωρίας ταύτας, ἀλλὰ καὶ τοὺς κύκλους ἐκείνους τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν, οἵτινες στεροῦνται προκαταλήψεως καὶ ἀσπάζονται ταύτας καλῆ τῇ πίστει. Τοῦτο δὲ διότι δὲν εἶνε ὀλιγώτερον διὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς, ὡς καὶ ἄνωτέρω εἶπαμεν, τὸ πνευματικὸν σκότος καὶ ἡ βαθύτερα ἀγνοία περὶ τῶν θεωριῶν τὰς ὁποίας πιστεύουν καὶ ἐνισχύουν παντοιοτρόπως, καθὼς καὶ τῶν συνεπειῶν τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν αὗται, ἐφαρμοζόμεναι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν.

Τὰ κυριώτερα ζητήματα τὰ ὁποῖα ὀφείλουν νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν ἐπὶ τοῦ προκειμένου, εἶνε : Ποῖαι εἶνε ἐν ἀναλύσει αἱ κοινωνικαὶ θεωρίαι ; Τίνες οἱ βαθύτεροι σκοποὶ των ; Ποῖον εἶνε τὸ ἱστορικὸν τῆς γενέσεως καὶ τίνες αἱ κυριώτεραι θέσεις των ; Περιέχουν αὗται ἀληθείας ; Καὶ ἂν ναί, ποῖαι εἶνε ; Ἄν δὲ ὄχι, τότε ποῖαι εἶνε αἱ πλάναι των καὶ πῶς δυνάμεθα καὶ πρέπει νὰ τὰς ἀντιμετωπίσωμεν ; Ἐν γένει ποῦ ὁδηγεῖται δι' αὐτῶν ὁ κόσμος ; Ποῖα θὰ εἶνε δῆλαδὴ τὰ γενικώτερα ἀποτελέσματα, ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως καὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῶν εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τίνων ἐνδείξεων, συνάγονται τὰ συμπεράσματα ταῦτα ;

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀνάλογα, τὴν ὁποῖαν ἐπιχειροῦμεν κατωτέρω, θὰ δώσῃ, ἐλπίζομεν, εἰς ὄλους τοὺς ἀναγνώστας μας, εὐκαιρίας καὶ δυνατότητας νὰ διαφωτισθοῦν ἐπὶ ὄλων τῶν σχετικῶν ζητημάτων.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα, εἰσαγωγικῶς, εἶνε ὅτι τὸ ἀναληφθὲν ἔργον, ἐπίμοχθον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ὡς ἐκ τῆς φύσεώς του, ἐδυσχεράνη ἀκόμη περισσότερον, ἔνεκα τῆς παντελοῦς σχεδὸν ἑλλείψεως Ἑλληνικῆς βιβλιογραφίας ἐπὶ τοῦ θέματος. Διότι εἶνε γνωστόν, ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἄλλαχού αἱ κοινωνικαὶ θεωρίαι ὑπεβλήθησαν εἰς σοβαρὰν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον κριτικὴν ἀνάλυσιν, ἐν Ἑλλάδι οὐδὲν ἔργον ἀφιερώθη μέχρι σήμερον εἰς τὴν λεπτομερῆ, διεξοδικήν καὶ συστηματικὴν ἀντίκρουσιν αὐτῶν. Συνεπῶς τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν εἶνε περισσότερον παντὸς ἄλλου ἀδιαφώτιστον ἐπὶ τῶν σπουδαιοτάτων κοινωνικῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα θίγουν αἱ περὶ ὧν πρόκειται θεωρίαι.

Μολονότι ἐν τούτοις τόσον δύσκολος καὶ βαρεῖα ἡ ἐργασία αὐτή, ἤλθεν ἐν τέλει εἰς πέρας, μετὰ ἐπίμονον καὶ ἐπίπονον τριετῆ προσπά-

θειαν, καὶ βλέπει ἤδη τὸ φῶς δημοσιότητος. Σημειωτέον ὅμως ὅτι τὴν τριετίαν ἐχρησιάσθημεν διὰ τὴν συναρμολόγησιν καὶ διατύπωσιν μελετῶν καὶ παρατηρήσεών μας πολὺ περισσοτέρων ἐτῶν καὶ ὄχι διὰ τὴν διὰ πρώτην φοράν μελέτην καὶ συγγραφὴν τοῦ ἔργου.

* * *

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀντικείμενον, τὸν σκοπὸν καὶ τὸν προορισμὸν τοῦ ἔργου τούτου. Ἦδη, προκειμένου νὰ κλείσωμεν τὰς εἰσαγωγικὰς ταύτας γραμμάς, νομίζομεν ὅτι παρίσταται ἀνάγκη νὰ παράσχωμεν περὶ τοῦ ἔργου εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας, πληροφορίας τινὰς γενικωτέρας φύσεως, ἵνα οὗτοι ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ σχηματίσουν σαφῆ ἰδέαν περὶ τῆς ὅλης προσπάθειάς μας.

Καὶ ἐν πρώτοις ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι δὲν νομίζομεν ὅτι αἱ σκέψεις μας εἶνε ἐξ ὀλοκλήρου ἀλάνθαστοι· οὔτε, συνεπῶς, ὅτι ἡ ἐργασία μας αὕτη στερεῖται ἐλλείψεων, παραλείψεων, λαθῶν ἢ καὶ πλάνων. Πιστεύομεν ὅμως ὅτι κατεβάλαμεν μίαν εὐσυνείδητον προσπάθειαν, διὰ νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν διὰ πρώτην φοράν, τὴν ὅλην ὑπόθεσιν τοῦ κοινωνισμοῦ, ἥτοι ἀπάσας τὰς θεωρίας καὶ τὰς πλάνας του. Θὰ εὐχαριστηθῶμεν δὲ καὶ θὰ θεωρήσωμεν ἰδιαιτέραν τιμὴν μας τὴν ὑπόδειξιν, παρ' ἀρμοδιωτέρων μας, τῶν σφαλμάτων μας, ἐφόσον ἤθελεν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ἡ καλὴ πίστις, ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ ἀγαθὴ ἡμῶν προαίρεσις.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα δὲν εἶνε πλουσία εἰς ἔργα ἀναφερόμενα εἰς τὰ θέματα τὰ ὁποῖα μελετῶμεν ἐνταῦθα, διὰ τὸν καταρτισμὸν τῆς μελέτης μας ἐχρησιμοποιήθη πολλὴ καὶ μεγάλη βιβλιογραφία. Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν αὕτη ἦτο ξένη. Ἡ κυριωτέρα ἐξ αὐτῆς ἀναφέρεται εἰς τὸ τέλος ἐκάστου τόμου καὶ εἰς τὰς ἐν τῷ κειμένῳ παραπομπάς.

Αἱ συχναὶ παραπομπαὶ κατεβλήθη προσπάθεια ν' ἀποφευχθοῦν, διότι ἐκνευρίζουν καὶ κουράζουν τὸν ἀναγνώστην. Ἐξ ἄλλου ἀρμόζουν μᾶλλον εἰς αὐστηρῶς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἡμεῖς δὲν διεκδικοῦμεν διὰ τοῦ παρόντος ἔργου μας, διότι τοῦτο ἀπευθύνεται εἰς τὸ εὐρύτερον μὲν, ἀλλὰ μορφωμένον ὅπωςδῆποτε κοινόν.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἐν τούτοις, ὑπάρχουν εἰς πλεῖστα σημεία τοῦ κειμένου παραπομπαί, ἰδίως δ' ἐκεῖ ἐνθα ὑπῆρχε φόβος ν' ἀμφισβητηθοῦν τὰ λεγόμενα, ἢ πρόκειται περὶ σοβαρῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα βεβαιώνουν ἀρμοδιώτεροι ἡμῶν.

Προκειμένου περὶ ξενογλώσσων λέξεων, δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι δὲν προέβημεν κατὰ κανόνα εἰς τὸν ἐξελληνισμὸν αὐτῶν. Τὰς ἀναφερόμεν Ἑλληνιστί, ἂν καὶ ἐφόσον ἔχουν ἐξελληνισθεῖ παρ' ἄλλων, ὅποτε ἀναγράφομεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ταύτας ἐντὸς παρενθέσεως καὶ μὲ

Λατινικὰ στοιχεῖα. Ἄλλως τὰς παραθέτομεν ὅπως τὰς εὔρομεν εἰς τὰ ξενόγλωσσα κείμενα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰς παρελάβομεν.

Τὸ σύνολον τῆς ὅλης ἐργασίας μας ταύτης, ἀποτελεῖ ἑπτὰ μικροὺς τόμους, ἕξ 180—200 περίπου σελίδων ἕκαστον.

Ἐκ τούτων ὁ πρῶτος ἀφιεροῦται εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ κοινωνισμοῦ ἐν γένει, ἥτοι εἰσάγει καὶ ἐνημερώνει τὸν ἀναγνώστην πλήρως ἐπὶ ὅλων τῶν σχετικῶν ζητημάτων. Περιέχει δὴλαδὴ κεφάλαια ἀναφερόμενα εἰς τὸν χαρακτῆρα, τὴν γένεσιν, τὴν ἐμφάνισιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῶν κοινωνικῶν ἀγῶνων, ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι τῶν νεωτέρων χρόνων. Τοὺς προδρόμους καὶ τοὺς ἰδρυτὰς τοῦ συγχρόνου κοινωνισμοῦ, τὰς ποικιλίας ἢ σχολὰς αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς διδασκαλίας του. Τέλος ὁ πρῶτος τόμος περιέχει κεφάλαια ἀναφερόμενα εἰς τὰς σχέσεις τοῦ κοινωνισμοῦ πρὸς τὰς μυστικὰς δυνάμεις, τοὺς λόγους τῆς διαδόσεώς του εἰς τὸν κόσμον, τὴν ψυχολογίαν τῶν ὁπαδῶν του, κλπ. Τοῦτο ἐκρίθη ἀπολύτως ἀναγκαῖον νὰ προηγηθῇ παντὸς ἐλέγχου.

Ἀπὸ τοῦ δευτέρου τόμου ἀρχίζει ἡ κριτικὴ ἀνάλυσις τῆς κοινωνιστικῶν θεωριῶν, ὅπως διατυποῦνται αὐταὶ εἰς τὸν σχετικὸν κεφάλαιον τοῦ πρώτου τόμου. Εἰδικώτερον εἰς τὸν τόμον τοῦτον περιλαμβάνεται ὁ ἔλεγχος τῆς ἀνθρωπολογικῆς καὶ τῆς περὶ σκοπῶν καὶ ἰδανικῶν τῆς ζωῆς διδασκαλίας τοῦ κοινωνισμοῦ. Ὑπάρχουν συνεπῶς εἰς αὐτὸν κεφάλαια ἀναφερόμενα εἰς τὰ περὶ αὐτομάτου γενέσεως τῆς ζωῆς ζητήματα, τὴν θεωρίαν τῆς ἐξελίξεως, τὰ στοιχεῖα τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ζῶα, τὸν ἀγῶνα περὶ ὑπάρξεως καὶ τὴν πάλιν τῶν τάξεων, τὸν σκοπὸν καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, τὰ ἐλατήρια τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως, κλπ. κλπ.

Ὁ τρίτος τόμος ἀναφέρεται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς μεταφυσικῆς διδασκαλίας τοῦ κοινωνισμοῦ. Ἐξετάζει δὴλαδὴ τὰ περὶ θρησκευτικῶν πεποιθήσεων, Θείας Προνοίας, ψυχικοῦ βίου, ἠθικοῦ νόμου καὶ μελλούσης ζωῆς ζητήματα.

Ὁ τέταρτος τόμος ἀσχολεῖται μὲ τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτικῆς διδασκαλίας τοῦ κοινωνισμοῦ. Οὕτω ἐξετάζονται καὶ ἀναλύονται ἐν αὐτῷ τὰ περὶ Πατρίδος, ἔθνους καὶ ἀνθρωπότητος κοινωνιστικὰ διδάγματα, τὰ περὶ ἀτόμου καὶ συνόλου, κράτους, ἀσκήσεως τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, κλπ.

Ὁ πέμπτος τόμος περιέχει τὸν ἔλεγχον τῆς κοινωνικῆς φιλοσοφίας τοῦ σοσιαλισμοῦ. Μελετῶνται δηλαδὴ ἐν αὐτῷ τὰ σπουδαιότερα κοινωνικὰ ζητήματα, ὅπως π.χ. τὰ σχετικὰ μὲ τὸν γάμον καὶ τὴν οἰκογένειαν, τὸν ἔρωτα, τὴν ἰσότητα, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἰδιοκτησίαν, τὴν ἐκπαίδευσιν κλπ.

Ε.Υ.Δ.Α.Ν.Ι.Ν.Α.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Εἰς τὸν ἕκτον τόμον περιλαμβάνεται ὁ ἔλεγχος τῆς οἰκονομικῆς κοινωνιστικῆς διδασκαλίας, Μελετῶνται συνεπῶς ἐν αὐτῷ τὰ περὶ χρήματος, κεφαλαίου καὶ κεφαλαιοκρατίας, πενίας καὶ πλούτου, ἔργασίας, κλπ. ζητήματα.

Τέλος ὁ ἕβδομος καὶ τελευταῖος τόμος τοῦ ἔργου μας τούτου, ἀφιερῶνται εἰς τὴν μελέτην τῶν ἠθικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων καὶ πηγῶν, ἐκ τῶν ὁποίων δέον νὰ ἐκπορευθοῦν τὰ ἰδανικὰ καὶ αἱ πεποιθήσεις, αἵτινες θὰ ἐμπνεύσουν τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν, διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀμυναν ἀπὸ τοῦ κοινωνισμοῦ καὶ τὴν δημιουργίαν καλλιτέρου μέλλοντος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἐξετάζεται δὴλαδὴ ἐν αὐτῷ, πῶς διαγράφεται ἡ λύσις τοῦ μεγάλου δράματος, τὸ ὁποῖον παίζεται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ παγκοσμίου θεάτρου τῆς ζωῆς, ἀπὸ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ νεωτέρου κοινωνισμοῦ καὶ τῆς διὰ ὀργανώσεως συστηματικῶν κοινωνικῶν ἀγώνων καὶ ἐπαναστάσεων ἐπιδιώξεώς του νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν πρακτικὸν βίον τῆς ἀνθρωπότητος.

Τοιαύτη εἶνε, ἐν ὀλίγοις καὶ ἐν γενικαῖς μόνον γραμμαῖς, ἡ ἔργασία μας αὕτη, ἡ ὁποία ἐγράφη εἰς γλῶσσαν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀπλήν, καὶ συνεπῶς προσιτὴν εἰς πάντας τοὺς αἰσθανομένους τὴν ἀνάγκην τῆς μελέτης. Ἡ κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον κατάταξις τῆς σειρᾶς τῶν τόμων, δὲν εἶνε ὀριστική. Διότι ἐνδεχόμενον κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ ἔργου νὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ μεταβληθῇ αὕτη. Νὰ καταλάβῃ δηλαδὴ τὴν σειρὰν τοῦ ὡς Δ' ὀρισθέντος ἀνωτέρω τόμου ὁ ΣΤ' κ. ο. κ. Ἄν καὶ ἡ μικρὰ αὕτη μεταβολή, τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ ἐπιβάλλῃ ἡ οἰκονομία τοῦ ἔργου, εἶνε ἄνευ σημασίας τινός, ὅς ἔχουν ἐν τούτοις ταύτην ὑπ' ὄψιν οἱ ἀναγνώσταί μας καὶ ὅς τὴν κρίνουν ἐπιεικῶς τοσοῦτον μᾶλλον καθόσον τὸ ἔργον εἶνε ἐκτεταμένον καὶ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ καθορισθοῦν ἐκ τῶν προτέρων ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ. Ἄλλωστε ἕκαστος τόμος εἶνε αὐτοτελής, ὡς ἀναφερόμενος εἰς ἕνα κλάδον τῆς γνώσεως. Ἐπομένως οὐδεμίαν ἐπίδρασιν δύναται νὰ ἔχη καὶ ἂν παρατηρηθῇ ἡ μεταβολὴ αὕτη.